

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

śrīkavitārkikasīṃhasya sarvatantrasvatantrasya
śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu
yādavābhyudayē mahākāvye

॥ aṣṭamaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ aṣṭamaḥ sargaḥ ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavitārkikakēsarī |
vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ||

atha prasūnāyudhabhāgadhēyā -
nyārabdhamandānilasautikāni |
madhuprasaṅgātmadhurāṇi yūnā -
manuṣṇaśītānyabhavandināni || 8.1 ||

anēkarūpaiḥ svayamēkarūpaḥ
kālātmakaṃ rūpamakālakālyāḥ |
ṛtuprabhēdairanubhūya rēmē
rāmāsakhō rāmamanuprayātaḥ || 8.2 ||

hēmantapūrvaḥ śīsīrāntimaśca
śaracca saṃbhūya vasantavṛtṭyā |
śanaiḥ śanaiḥ śāntimupēyivāṃsaḥ
tadvaibhavāttanmayatāmivāpuḥ || 8.3 ||

prāyēṇa pañcāyudhapañcavakraḥ
palāśakōśākṛtimādadānaiḥ |
manasvinīmānagajēndrabhēdāt
saśōṇitaiḥ pāṇiruhaiścakāśē || 8.4 ||

jaganti puṇḍrēkṣuśarāsanēna
prasūnabāṇairapi jētumicchōḥ |

asūcayannātmabhuvāḥ svanādaiḥ
avyāhatāmāsīṣamanyapuṣṭāḥ || 8.5 ||

varāṅganāvaktrapadāmbujānām
svābhāvikīm saurabharāgalakṣmīm |
prapitsamānau prasavaistadarhaṃ
dvēdhā drumau dōhadamanvabhūtām || 8.6 ||

tīkṣṇāruṇāgrāṇyaciraprārōhāt
cakāsirē campakakuṭmalāni |
dattāni kāmōtsavamaṅgalārthaṃ
dīpāṅkurāṇīva vasantalakṣmyā || 8.7 ||

muktāpagāmagnasamutthitātmā
bhūyō bhajanpuṣparajōbhiṣēkam |
cacāra mandaṃ malayādrivātaḥ
cētōbhuvō dṛpta ivaupavāhyaḥ || 8.8 ||

puṣpēṣu saṃyōgaviyōgavṛtṭyā
kramādbhajantī natimunnatiṃ ca |
vanāntarē ṣaṭpadapaṅktirāsīt
mañjusvanā manmathacāpamaurvī || 8.9 ||

vasantakḷptānmadanasya bāṇāt
āndōlayannūnamanōkahēṣu |
dinē dinē dakṣiṇamātariśvā
gatāgatābhyāṃ gaṇayāñcakāra || 8.10 ||

āghūrṇyamānairabhitō nabhasvān
kāntaiḥ pradīpairiva karṇikāraiḥ |

vanaśriyō mādhavaśaṅgamārhaṃ
maṅgalyanīrājanamācacāra || 8.11 ||

prasūnahāsādhara pallavānāṃ
kiñjalkarōmāñcajuṣāmabhuñkta |
mandānilairāhitavēpathūnāṃ
kāntiṃ vasantō vanavallarīṇām || 8.12 ||

vihārayōgyāmatha vīkṣya vanyāṃ
ramāpatiṃ rāmasakhaṃ viśantam |
nabhaścaraiḥ sākamanōkahāstaṃ
nāthaṃ prasūnōrmibhirabhyaṣiñcan || 8.13 ||

puṣpākarēṇa pratipannaśōbhaṃ
bṛndāvanaṃ nanditagōpabr̥ndam |
pradarśayan prāpita dhēnuvatsaṃ
rāmānujō rāmamidaṃ babhāṣē || 8.14 ||

manōbhuvō mūrtamivāvalēpaṃ
mānyaṃ manaskāramiva tvadīyam |
ciraṃ tvayā sēvyamihārya manyē
citraṃ vanaṃ caitrarathābhinandyam || 8.15 ||

amānuṣa prāpyamarāṇyamētat
prāptasya tē pādarajaḥprabhāvāt |
sattvōpapannā na bhajanti sattvāḥ
śāntāśayāḥ śāśvatikaṃ virōdham || 8.16 ||

acintya bhūmnastava sannidhānāt
anyōnya jātīyadaśāṃ dadhānāḥ |

siṃhīvaśāstanyavidō bhajantē
 subhrātr̥tām kēsaridantipōtāḥ || 8.17 ||

tvadarpitasvādutr̥ṇādinīnām
 tvadvamśanādāmṛtapāyinīnām |
 manyē gavām vatsagaṇāvṛtānām
 viṣvagvanaṃ viśramayōgyamētāt || 8.18 ||

vasantalakṣmyā iva vāsabhūmiṃ
 saṅkalpayōnēriḥva śilpaśālām |
 ratērivārāmaḥvibhūtimanyām
 vanyāmimām vēdmi tavōpakāryām || 8.19 ||

vanasthalīyaṃ makarandavarṣaiḥ
 atōyakarmāntikamāttasēkā |
 prastauti paryāptaparāgajālā
 samīhitam sañcaraṇōtsavaṃ tē || 8.20 ||

nabhaḥspr̥śāmatra mahīruhāṇām
 nīdādamī niṣpatitāḥ salīlam |
 prayuñjatē svāgatamañjasā tē
 prāyaḥ śubhālāpajuṣaḥ śakuntāḥ || 8.21 ||

vātāvadhūtāstaravaḥ svamūrdhnā
 santāna sātānika saṃpadastē |
 prājyairamī puṣpaphalaiśca nūnam
 vitanvatē vandanamarhaṇām ca || 8.22 ||

āsvādya cūtāṅkuramanyapuṣṭāḥ
 prāyaḥ svanaiḥ pañcamamudgirantaḥ |

ākārayantīva vanam gataṃ tvām
divyānamī darśayituṃ pradēsān || 8.23 ||

tvatpāda vinyāsa visēṣa dhanyām
āpādayiṣyanta ivātmadhātrīm |
ēnām svasākhāgrakaraprayuktaih
pracinvatē bhūmiruhāḥ prasūnaiḥ || 8.24 ||

niśāmayantyō vanadēvatāstvām
cakōrasammōhana cārudīptim |
prītiṃ prabhūtāṃ parivāhya gītaih
śītāśruṇā śēṣamivōdvamanti || 8.25 ||

rasālarambhādi bhavairihaitāḥ
phaladravaiḥ picchilapārśvabhāgāḥ |
vatsāvagāhyā vanarājimadhyē
pūrṇāḥ sudhāyā iva bhānti kulyāḥ || 8.26 ||

kahlārapadmōtpalakāntibhistē
kaṭākṣa vikṣēpaguṇam bhajantyaḥ |
araṇyabhāgānabhitaḥ pravāhaiḥ
āpyāyantyāpa imāḥ prasannāḥ || 8.27 ||

tvadvaktrapadmapratimāsahasraiḥ
saṃsrjyamānēva sapuṣkarā'sau |
prabhāvataḥ khyāpitapuṣkaraśrīḥ
puṇyōdakā puṣkariṇī vibhāti || 8.28 ||

sañcārajātaiḥ śramavārilēsaiḥ
ālakṣya muktāguṇamaṇḍanam tvām |

vyaktaṃ nadī vijayatīyamārāt
ambhōruhairāśrita vīcīhastaiḥ || 8.29 ||

sahanti vātātapavarṣavātāṃ
stōyēṣu tiṣṭhanti ravipratīkṣāḥ |
tapasyatastvanmukhakāntilōbhāt
padmānimān paścimarāma manyē || 8.30 ||

taraṅgiṇībhiḥ parirabhya muktaḥ
saṃlāpavān bhṛṅgaravairadhīraiḥ |
āpṛcchatē nūnamataḥ prayātaṃ
mandībhavan kunda samīraṇastvām || 8.31 ||

manaḥprasādaṃ tava darśayantī
prālēyasaṅghātanibhaiḥ payōbhiḥ |
śuddhā navēndīvaranīlavāsāḥ
chāyēva tē śaivalinī vibhāti || 8.32 ||

saha prayacchanti tava priyābhiḥ
cañcūryamāṇā iva cakravākāḥ |
āhūya dātāra ivātithēyāḥ
kālōcitāṃ kastvamitīva vācam || 8.33 ||

vidhūtavālavyajānāḥ svapakṣaiḥ
cārusvanāpādita cāṭuvādāḥ |
abhinnavarṇāḥ pratiyantyamī tvāṃ
rājōpacārairiva rājahaṃsāḥ || 8.34 ||

divāpi gōvardhana nirjharāṇāṃ
sañchādītē vyōmni tuṣārajālaiḥ |

ihātapaścāndramasēna dhāmnā
vikalpyatē bōdhitapaṅkajō'pi || 8.35 ||

atarkita prāptamavēkṣya kāntyā
mēghaṅkaraṃ mēcakamambaram tē |
nināda niṣpādita ṣadjagītā
nṛtyantyamī sānuṣu nīlakaṅṭhāḥ || 8.36 ||

nadībhirārabdhatarāṅgalāsyam
nādairyutaṃ nirjharadundubhīnām |
gāyaddvirēphaṃ giriṇā tvadartamaṃ
prāyēṇa saṅgītamiha prayuktam || 8.37 ||

kalindajākakchabhuvāṃ sakhībhiḥ
pracchāyavanyābhiradhityakābhiḥ |
sūtē giriḥ sūcita nandanō'sau
svargaukasāṃ svairavihāravāñchām || 8.38 ||

abhyāgataṃ vīkṣya bhavantamārāt
sālā imē sāminatāgraśākhāḥ |
sudhārasasvādutamāni bhaktyā
svayaṃ prayacchanti phalāni dhanyāḥ || 8.39 ||

pātrībhavantastava vīkṣaṅānām
padmālayāvāsavikalpitānām |
carācarāḥ kāni kiyanti vaitē
tapāṃsyatapyanta bhavāntarēṣu || 8.40 ||

vijānatāṃ satpuruṣa prabhāvaṃ
puṃsāmamī puṇyatamībhavantaḥ |

prāyastvadaṅgīkaraṇātprayāsyān -
 tyārādhyatāmadrivanāvakāsāḥ || 8.41 ||

saṃskārapūtābhiritīva vāgbhiḥ
 sammōdayannagrajamādidēvaḥ |
 vijātalilō vijahāra hr̥ṣyan
 vandyāḥ satāṃ vatsagaṇānuyāyī || 8.42 ||

svayaṃvṛtaḥ svairavihāralakṣmyā
 muhurvitēnē vipinē mukundaḥ |
 sthānāntara prāpti vibhāvitāni
 sthitērabhinnāni gatāgatāni || 8.43 ||

prabhūtayā puṣpaphalapasūtyā
 vadānyavṛttīni vanāni dṛṣṭvā |
 sasmāra cintāvaśavartinīnāṃ
 vrajasthitānāṃ varavarṇinīnām || 8.44 ||

prāyastadāhvānavidhau niyōktaṃ
 pragṛhya vēṇuṃ pratipannadūtyam |
 nyavēśayat kuṭmalitē salīlaṃ
 bimbādharē sūcitacittarāgē || 8.45 ||

sāmōpapannān kramaśaḥ svarandhraiḥ
 sapta svarānsaptabhirudvamantam |
 pracakramē vādayituṃ vanāntē
 vaṃśaṃ priyō vallavavaṃśajānām || 8.46 ||

mukundavaktrānilavādyamānō
 vēṇurbabhau vēda iva dvitīyaḥ |

rāgāvadhīnāṃ rahasāṃ yadēkaṃ
gītātmanāṃ tasya nidānamāsīt || 8.47 ||

tadvaṃśanādaḥ subhagō'nugacchan
agrē saransaurabhamāgamānām |
ayatnaniṣpanna manaḥ samādhīn
ābrahmakānātanutēva jantūn || 8.48 ||

śṛṇvadbhirudvāntamadhupravāhaṃ
vaṃśasvanaṃ tasya sudhaikavaṃśam |
sayūthyatāṃ nūnamavāpya sarvaiḥ
sattvaiḥ sthitaṃ sāminimīlitākṣaiḥ || 8.49 ||

madhudravairulbaṇa sammadāśrū -
nyālēkhyaniṣpandamṛgadvijāni |
udagrakōśōtpulakāni kṛṣṇō
vaṃśīninādēna vanānyakārṣīt || 8.50 ||

āsvādya tadvaṃśaninādamādhvīm
āghrāya tatsañcarasaurabhaṃ ca |
bhuktāmṛtānāṃ bhuvi saurabhēyyaḥ
kṣiptētarāṃ kṣībadaśā mavāpuḥ || 8.51 ||

vaṃśasvanāsvāda vaśīkṛtānāṃ
vyaktōdayānāṃ vanadēvatānām |
sa karburaḥ snigdhatamaiḥ kaṭākṣaiḥ
sēndrāyudhō mēgha ivābabhāsē || 8.52 ||

ādhmāpayāmāsa sa śṛṅgamagryaṃ
śaṅkhaṃ tathābhūtamivātmayōgāt |

jagau ca gēyāni bahūni yēṣāṃ
gāndharva vēdō'pi na pāradrśvā || 8.53 ||

tristhānayuktasvarabhūṣitaṃ tat
tridhā sthitaṃ grāmaviśēṣayōgāt |
arañjayatsaptajagantyayatnāt
gītaṃ harērāhr̥ta kinnaraugham || 8.54 ||

vilāsa vākyairiva vēṇunādaiḥ
divyēna gītēna ca daityahantuḥ |
nivēditārthāḥ sudr̥śaḥ svavāsāt
ājagmurākaraṣaṇa mantratīkṣṇaiḥ || 8.55 ||

aniṣṭaśabdairvalayairapōdhāḥ
kāñcyāpyavajñātapadōpagatyā |
guṇāvakṛṣṭāḥ priyamāptumīṣuḥ
kāṃōpadiṣṭēna mahāpathēna || 8.56 ||

ādiśyamānāṃ priyavaṃśanādaiḥ
āsāṃ nijāsāmiva nirvighātām |
tadāsthitaṃ prāsthiṣatāśu dhanyām
āsannasandhyādhikarāgabhājaḥ || 8.57 ||

madhuvratādhijyaśarāsanēna
puṣpātmakaṃ sandadhatā pṛṣatkam |
anuplavēna vrajataḥ babhūvē
tāsāmanaṅgēna tadōdyatānām || 8.58 ||

ādēśayōgairatha tatra gōpyō
nivāryamāṇā api durnivārāḥ |

āninyirē rāgamayairmahaughaiḥ
klēsāpahaṃ kṛṣṇasudhāpayōdhim || 8.59 ||

tvarāsakhināṃ purataḥ pracēlē
tarasvinā niḥśvasitēna tāsām |
sadāgati prārthanayā samētaṃ
dūrasthitaṃ kṛṣṇamivōpanētum || 8.60 ||

prāyēṇa vēgātsudṛśāṃ vibhinnaḥ
prakīrṇamuktāphalapuṣpajālah |
prastāvayan kāmavihāranāṭyaṃ
hāraḥ samālakṣyata sūtradhāraḥ || 8.61 ||

avasthitaṃ kvāpi kadambamūlē
valgusmitaṃ vādita mañjuvēṇum |
sācīkṛtākṣaṃ dadṛśustaruṇyaḥ
svādyāṃ satāṃ svastikacārujaṅgham || 8.62 ||

tadaṅgaśōbhāmavalōkya divyāṃ
vismērabhāvaṃ vrajatēva dūrāt |
amōhayadyauvatamādidhūrtaḥ
santōṣadigdhēna samīkṣaṇēna || 8.63 ||

drutāgativyākula bhūṣaṇāstāḥ
kiñcit samucchvāsitanīvibandhāḥ |
paryākulākṣyaḥ parivārya tasthuḥ
kṛṣṇaṃ kṛpādhīnadṛśaṃ kṛśāṅgyaḥ || 8.64 ||

sa vallabhaḥ saṃsadi vallavīnāṃ
barhasrajā darśitadānarājīḥ |

udagraśṛṅgadhvanirābabhāsē

dr̥ptō vaśānāmiva vāraṇēndraḥ || 8.65 ||

avṛddhisāṅkōcamivēndumanyāṃ

akārmukaṃ kāmamivāttavēṇum |

tamadbhutānāmiva rāsīmēkaṃ

gōpyastadātmāna ivānvabhūvan || 8.66 ||

surāṅganābhiḥ samayē dhṛtāyāṃ

svēnaiva gōpākṛti bhūmikāyām |

akarmavaśyasya vibhōstadāsīt

arcāphalasparsanamātra līlā || 8.67 ||

na khalvamuşya pramadāmadāndhyaṃ

na kutsanaṃ tattadabhīṣṭadātuḥ |

na dharmasaṃsthāpanabādthagandhaḥ

śuddhānucintyā hi śubhasya līlā || 8.68 ||

anāgamapratyaya saṃbhavānām

gurutyajām gōpakumārikāṇām |

ananyasaṅgāt sa dayālurāsīt

asaṅgaghaṇṭāpathasārthavāhī || 8.69 ||

puṣpāvacāyapraṇēna gōpyaḥ

prasādhitāstēna sa ca priyābhiḥ |

abhinnabāhyāntaramaikarasyāt

āmōdamanyōnyasagandhamāpuḥ || 8.70 ||

svalālanādāpatitaṃ sa tāsāṃ

saubhāgyadurmānamadaṃ vinēṣyan |

puṣpāvacāyavyapadēśalauḷyāt
 āsīddavīyānabahiḥsthitō'pi || 8.71 ||

aviprakarṣē'pi tiraskaraṇyā
 kḷptāvṛtiṃ kṛṣṇamanīkṣamāṇāḥ |
 bhīmairadūyanta bhṛśaṃ taruṇyaḥ
 kṣaṇaiḥ svaniśvāsasamīradīrghaiḥ || 8.72 ||

puṣpāvakīrṇēṣu vanadrumāṇāṃ
 mūlēṣu mōhālasacētasastāḥ |
 kṛtāsikāḥ kṛṣṇaviyōgakhēdāt
 kāmāstraparyaṅkagatā ivāsan || 8.73 ||

vilīnacittā viṣamāstratāpāt
 vilāpayantyō vasudhāṃ vilāpaiḥ |
 adṛśyarūpasya harēragāyan
 guṇāṃścaritrāṇi ca gōpakanyāḥ || 8.74 ||

mukunda viślēṣavimōhitānāṃ
 saṃśrūyamāṇāni muhurvanāntē |
 śamapradānyātmavidāmabhūvan
 trayyantagandhīni vacāṃsi tāsām || 8.75 ||

sa māyayātmānamasau parēṣāṃ
 pracchādya sandarśayati prasādāt |
 itīmamarthaṃ prathayanpriyāṇāṃ
 dṛṣṭiṃ śubhāṃ dātumiyēṣa tāsām || 8.76 ||

tāsāmatha smēramukhāmbujēna
 śyāmēna pītāmbara citritēna |

āvīrbabhūvē sahasā purastāt
 madhudviṣā manmathamanmathēna || 8.77 ||

tamēkacittāḥ pratisannivṛttaṃ
 yātēna nṛtyantamivādbhutēna |
 gōpyaḥ punarjātamivātmanaiva
 praikṣanta sammōdapayōdhimagnāḥ || 8.78 ||

navēndurēkhā kṛśapāṇḍurāṅgīḥ
 tāpāsrusandarśita vāhnitōyāḥ |
 dadarśa gōpīravatāragōpaḥ
 śvāsaistrilōkīmiva śōṣayantīḥ || 8.79 ||

avidhyataikaḥ praṇayāparādhi
 yōgairalakṣyō yugapatprayuktaiḥ |
 āvarjita bhrūdhanuṣāmamōghaiḥ
 eṇīdrśāmīkṣaṇa citrapuṅkhaiḥ || 8.80 ||

prasāda jīvātubhiraṅganānām
 pratyēkamanyābhiralakṣaṇīyaiḥ |
 vilāsacāṭūktivilōkanādyaiḥ
 ānandayan sāntvanamācacāra || 8.81 ||

tāsāṃ tadaṅgavyatiṣaṅgalōbhāt
 sairandhrikā vṛttimupēyuṣīṅām |
 virakta nidhyēyapadaḥ sa rāgī
 rāgādhikāṃ prāstuta rāsalīlām || 8.82 ||

tadagrahasta grahaṇārthinīnām
 sa savyatō dakṣiṇataśca tiṣṭhan |

*babhāra vidyudvyavadhānabhājāṃ
vātyājuṣāṃ vārimucāmabhikhyām || 8.83 ||*

*dvayōrdvayōrēkatayā sa tāsāṃ
madhyē sthitō maṇḍalarāsanṛttē |
karadvayasparśarasēna kāntāḥ
pratyēkamānandya bhṛśāṃ nananda || 8.84 ||*

*apāramāvartayatā rasābdhiṃ
rāmānujō rāsajavēna dīvyan |
padāśritānām bhramaśāntihētuḥ
priyāsahasraṃ bhramayāñcakāra || 8.85 ||*

*svamāyayā ghūrṇayatō mahatyā
viśvāni bhūtāni vibhōrajasram |
rāmājanaṃ rāsavaśāṃ vidhāya
svasya svayaṃ prāpa nidarśanatvam || 8.86 ||*

*svapādapāṃsusnapitākṛtīnām
svidyanmukhīnām vrajasundarīṇām |
lambālakānām lalitasmitānām
lābhātsvayaṃ labdha manōrathō'bhūt || 8.87 ||*

*sanṛttagītēna vihārayūnā
gōpījanairantaritēna baddham |
tadadbhutaprasthiti rāsacakraṃ
javādalakṣyāntaramābabhāsē || 8.88 ||*

*jaguḥ saharṣāṃ divi dēvakanyāḥ
divyāstadā dundubhayaḥ praṇēduḥ |*

papāta kalpadruma puṣpavr̥ṣṭiḥ
sadarcitē saṃśritarāsalīlē || 8.89 ||

gr̥hītahastadvitayāḥ salīlaṃ
mithyābhujāṅgēna mṛgīdṛśastāḥ |
paribhramantyō viparītavr̥ṭtyā
prakrāntarāsāṃ bhuvamabhyajānan || 8.90 ||

manōjñamallīhasitēna tāsāṃ
ramyēṇa kṛṣṇō rajanīmukhēna |
anyādr̥śiṃ prītimananyayōgāt
āpādayiṣyanvirarāma rāsāt || 8.91 ||

udbhinnagharmāmbukaṇaṃ vihārāt
tāsāṃ karasparśarasēna cainam |
latāgr̥hē nandana garbhaśōbhi -
nyāsīnamanvāsata gōpakanyāḥ || 8.92 ||

svalambhitaiścitrupalāśapuṣpaiḥ
saṃvījyamānō viṭapaiḥ priyābhiḥ |
nidarśayāmāsa vanāntarālē
nīlādrimudbhrānta mayūrabṛndam || 8.93 ||

vicitralīlāhitavēpathūnāṃ
tāsāmanāsādita viśramāṇām |
tāpōpaśāntyai tapanātmaajāyāṃ
āhlādanīmadbhiriyēṣa līlām || 8.94 ||

mukhēna tasya dvijarājabhāsā
tārābhirāmēṇa tamōpahēna |

prēmōdadhiṃ vardhayatā priyāṇām
sañcikṣipē tatra sarōjakāntiḥ || 8.95 ||

sandhyāghanābhaḥ sa tadā priyāṇām
madhyē babhau vārijarēṇutāmraiḥ |
śṛṅgāradigdhairiva dṛṣṭipātaiḥ
śṛṅgōdakairāpluta citradēhaḥ || 8.96 ||

sa padminīnām salilasthitānām
cakāra sammīlanamāśu tāsām |
tuṣārajālaistuhināmśusaumyaḥ
kāṃōpanētā karayantramuktaiḥ || 8.97 ||

paṭīrapaṅkaiḥ pratipannagaṅgām
śōṇānvitām kuṅkumasaṅgamēna |
kastūrikābhiḥ pracitātmavarṇām
kṛṣṇapriyāḥ kṛṣṇanadīṃ vitēnuḥ || 8.98 ||

akārajātapratimēndujālān
ākīrṇamithyāśapharāṃstaraṅgān |
vaktrākṣivakṣōruhabimbayōgāt
akalpayan kalpita cakravākān || 8.99 ||

savibhramā cārupayōdharābhā
tābhiḥ samam sūryasutā prapēdē |
alabdhapūrvaṃ tadananyalabhyaṃ
kṛṣṇōpabhōgēna kṛtārthabhāvam || 8.100 ||

nitambavakṣōjanirūḍhavarḍdhiḥ
madhyē kṛṣā saṃśritanimnanābhiḥ |

vilōlapadmāgrataraṅgahastā

tāsāmbhūdanya tamēva sā'pi || 8.101 ||

asūyayēva pramadājanānāṃ

lākṣāñjanādīni vilōpayantī |

nisargaśōbhātīśayaprakāśāt

kṛtōpakārēva nadī babhūva || 8.102 ||

cirapravṛddhaṃ dayitē'nurāgaṃ

cittē durāsēdhamivōdvamantī |

prāyēṇa tatkānti madhūpabhōgāt

ḍṛṣṭistadā rāgamuvāha tāsām || 8.103 ||

anaṅga rāgōjjvala cittadēhā

viśvādhikaṃ vivyadhurāyatākṣyaḥ |

kahlāraśōbhāracitaiḥ kaṭākṣaiḥ

kāmasya bāṇairiva tāpadīptaiḥ || 8.104 ||

vigāhanādgōpanitambinīnāṃ

saṃvardhamānē sahasā'mbupūrē |

tadvaktraśōbhāvijitaiḥ sarōjaiḥ

antarhitaṃ nūnamavāptalajjaiḥ || 8.105 ||

kṛṣṇāmbudaḥ kalpitahastayantraḥ

cakāra gōpīnayanōtpalēṣu |

dhārāmbusēkādupasaṃbhavantyā

rāgaśriyā raktasilīndhraśōbhām || 8.106 ||

muhuhprayuktāṃ mukhapuṇḍarīkē

kadarthayantyā karayantradhārām |

kāntē kayāciddadhirē karābhyāṃ
gatāgatānyutpalakānanānām || 8.107 ||

prayāpitē gōpikayā kayācit
kṛṣṇānanaṃ kīcakayantratōyē |
nimīlanōnmīlanatastadīyāt
naktandivaṃ tatkṣaṇadr̥śyamāsīt || 8.108 ||

tamārdrabhāvānnibiḍāntarīyaṃ
lambālakaṃ rāśimivādbhutānām |
paścādupētā parirabhya tasthau
kācitpriyā kāmavadhūrivānyā || 8.109 ||

abhaṅguraprēmabalēna tasyāḥ
baddhaṃ priyaṃ bāhulatādvayēna |
samīkṣya kāmārpitapāśamanyāḥ
saṃplāvayāmāsurapētaśaṅkāḥ || 8.110 ||

yadaṅghriyōgājagatāṃ trayāṅṇāṃ
mandākinī mānyatamā babhūva |
tayāpi saṃbhāvyatamā tadāsīt
kṛṣṇēna sā tēna kṛtāvagāhā || 8.111 ||

athōpacārānupapādayantī
divyēna dēhēna dinēśakanyā |
ānarca pādārpita ratnapuṣpā
gōpīsakhaṃ gōpakumāramādyam || 8.112 ||

saridbhiranyābhirapi prabhāvāt
prāyēṇa gōpītanumāśritābhiḥ |

tōṣādudanvatsutayōpa bhōgyaḥ
tōyōpacārēṇa vibhuḥ siṣēvē || 8.113 ||

tamuttarantaṃ saritaḥ pravāhāt
uttāraḥ paṅkamayātpayōdhēḥ |
marutprayuktā vasaṅgarāgaiḥ
ākalpayannapsarasastadarhaiḥ || 8.114 ||

vrajāṅganāśca tridaśāṅganābhiḥ
prasādhyamānā bahumānapūrvam |
ramāsahāya praṇayānurūpāṃ
sammānanāṃ sādhujanēṣvavindan || 8.115 ||

vihṛtya tasmin vrajasammukhīnē
cakraṃ gavāṃ śailavanānnivṛttam |
upādravatkaścidariṣṭanāmā
kailāsaparyāya tanuḥ kakudmān || 8.116 ||

khurāgravajrēṇa vidārayankṣmām
viṣāṅanirbhinnavimānamūlaḥ |
durvāravēgō dadṛśē sa dūrān
mṛtyōrupakrāntamahō mahōkṣaḥ || 8.117 ||

śṛṅgāvarugṇaiḥ śakaṭaiḥ prakīrṇaṃ
vṛṣāntarairāśu vimuktamārgam |
vrajaṃ tadā viplutaḥ pavargaṃ
tyaktvā sa kṛṣṇābhimukhaṃ jagāma || 8.118 ||

tamāpatantaṃ pratisañjihānō
nirhrādavitṛṣitadīnadhēnum |

viṣāṇayugma grahaṇēna śauriḥ
cakrē viniṣpīḍita pīnakaṇṭham || 8.119 ||

apahatya durjayamarīṣṭadānavaṃ
jagatāmarīṣṭamiva jātavigraham |
vrajasadbhiradbhuta vihāratōṣitaiḥ
surasattamairapi samaṃ sa tuṣṭuvē || 8.120 ||

anyairapyasuramalimlucairanēkaiḥ
ātaṅkānsthiracarasūtibhiḥ prasūtān |
gōpānāṃ pratividadhē gavāṃ ca kālē
rāmēṇa stutacaritō rathāṅgapāṇiḥ || 8.121 ||

|| iti śrīkavitārkkikasimḥasya sarvatantrasvatantrasya
śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu
yādavābhyudayē mahākāvye aṣṭamaḥ sargaḥ ||
kavitārkkikasimḥāya kalyāṇaguṇaśālinē |
śrīmatē vēṅkaṭēśāya vēdāntaguravē namaḥ ||